

ANAYASA REFERANDUMU VE TÜRK-İŞ

Aydınlık Gazetesi, 7 Şubat 2017

Yıldırım Koç

İnsan hayatında da, örgütlerin hayatında da kritik dönemeçler vardır. Bu dönemeçte alınan tavır, kişinin veya örgütün tüm yaşamı boyunca hatırlanır.

Nisan referandumu da bu nitelikte.

12 Eylül 1980 sonrasında askerlere yaranmak için darbeye alkış tutan sendikacılar yıllarca işçi önüne çıkamadı. Keser döndü sap döndü, gün geldi hesap döndü.

TÜRK-İŞ'İN BAŞARILI SINAVLARI

1987 yılında Anayasa'da bir değişiklik yapılarak, yasaklı politikacıların yasaklarının kaldırılması konusu referanduma sunuldu. Referandum 6 Eylül 1987 günü yapılacaktı. Türk-İş Genel Başkanı Şevket Yılmaz, 27 Temmuz 1987 günü yaptığı basın toplantısında, "Yasaksız Bir Demokrasi İçin EVET Kampanyası"nı başlattı. Türk-İş hemen binlerce el ilanı bastırdı. Bunların birinin arkasında Türk-İş Başkanlar Kurulu'nun 3 Temmuz 1987 günü toplantısında alınan kararın aşağıdaki bölümleri yer alıyordu:

"6 Eylül'de Yasaksız Bir Demokrasi İçin EVET: Vurgun, yolsuzluk ve sömürü düzeninin demokrasi bahane edilerek sürdürülmesine son verilmesi; halk oylamasını, yeniden kamplaşmalara meydan verecek bir araç olarak kullanmanın ve bu yoldan Ulusumuzun birliğini ve Devletin bütünlüğünü tehlikeye atmanın önlenmesi; Atatürk ilkelerinin ve devrimlerinin yaşatılabilmesi; (...) 6 Eylül 1987 Pazar gününden sonra demokrasinin daha da sınırlandırılmasına ve bugünkü bozuk ekonomik düzenini korunmasına ve geliştirilmesine cesaret verecek uygulamalara 'dur' denilebilmesi, yapılacak halk oylamasında, başta işçiler olmak üzere, tüm yurttaşlarımızın 'Evet' oyu kullanmasına bağlıdır."

Türkiye 1988 yılında bir referandum daha yaşadı. Halk desteğinin ayaklarının altından kaydığını hisseden ANAP, 1989 yılı Mart ayında yapılması gereken yerel seçimleri 1988 yılına çekmek için bir Anayasa değişikliği yaptı. Bu konu da 25 Eylül 1988 günü referanduma sunuldu. Hükümet Anayasa değişikliğine "EVET" denmesini istiyordu. Türk-İş yönetimi "HAYIR" deme cesaretini gösterdi ve bu konuda bir kampanya açtı. Türk-İş'in bildirisinde şunlar yazıyordu:

"Seçim öncesi zamları erteleyip, seçim sonrası milletin önüne süren, 'seçimden önce zam yapacak kadar enayi miyim?' diye beyanat verip, milleti enayi gibi gören Özal'ın bu sözlerini hiç unutmadığımız için HAYIR; (...) işsizliğe, açlığa, sefalete çare bulmayan, işçinin memurun, dulun, yetimin, köylünün, esnafın derdine sırt çeviren, hür sendikacılığa hep karşı olan, işveren yanlısı Özal'a yol vermek için HAYIR; işçi sorunlarını hiçe sayan bu hükümete güvensizlik için HAYIR; (...) keyfi idareye set çekmek için HAYIR; emeğin hakkını vermeyenlere, demokrasi çizgisine gelmeyenlere HAYIR; bu partizan gidişe paydos demek için HAYIR; geleceğimizin teminatı için, kahverengi oylarımızla HAYIR diyelim."

Her iki referandumda da Türk-İş çok açık bir biçimde ANAP'ın, Turgut Özal'ın, Hükümetin karşısında tavır aldı.

SINIFTA KALAN

2010 yılında bir Anayasa referandumu daha yapıldı. Türk-İş'e bağlı 12 sendika, "hayır" dedi.

Türk-İş Genel Başkanı Mustafa Kumlu ise 12 Temmuz 2010 günlü açıklamasında referandum konusunda şu değerlendirmeyi yaptı: "Türk-İş, referandum sürecinde kendi tabanına 'evet' ya da 'hayır' oyu kullanması yönünde bir sınırlama getirmeyecektir. Referandumda Türk-İş topluluğunu oluşturan her bir birey, kendi özgür iradesi ile ve doğru bulduğu biçimde oyunu kullanacaktır."

Bu söylenenler, "biz tavır alamıyoruz, tavır almaktan çekiniyoruz" anlamına gelmektedir.

Hayat sürekli sınav. Bakalım Türk-İş'in 2017 yılındaki sınav sonucu nasıl olacak?